

11. Felsefe kavramlarla iş yapan, çoğu zaman nesnesi kavramlar olan bir düşünme etkinliğidir. Her kavram, yaşayan, nefes alan bir varlık gibidir. Onu açıklamaya çalışan her filozof, deyim yerindeyse bu kavrama yeniden can verir. Platon, Descartes, Locke, Hegel gibi filozoflar, aynı kavramları kullanıyor görünseler de hepsi bu kavramları farklı tanımlarlar. Örneğin “idea” kavramını Platon “var olan şeylerin ondan pay alarak var olduğu asıl öz”, Locke “düşünürken zihnin konusunu oluşturan tasarım”, Hegel ise “varlığın bütününde kendisini gerçekleştiren hakikat” olarak anlatır.

Bu parçada aşağıdaki yargıların hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Felsefe belirli birtakım kavramlar kümesidir.
 B) Dil, filozofun zihinsel faaliyetinin açığa vurulmasını sağlar.
 C) Kavramlar filozofların düşünce sistemlerinde yeni anlamlar kazanır.
 D) Filozoflar kullandıkları kavramlar yoluyla insan ile var olanlar arasında bağ kurar.
 E) Felsefede sözcükler, önermeler ve kavramlar filozofların düşüncelerinin ürünüdür.
12. Odanın sıcak, şekerin tatlı, biberin acı olduğu yargıları öznel yargılardır. Bunu ben her zaman böyle bulmalıyım veya başkaları onu benim bulduğum gibi bulmalı diye bir talebim yoktur. Bu yargılar sadece duyuların özneye yani benle bir ilgisini dile getirirler, bu nedenle nesne için geçerli değildirler; bunlara “algı yargıları” adını veriyorum. Deney yargılarında durum bambaşkadır. Deney, bana belirli koşullarda verdiğini, her zaman bana da herkese de verebilmelidir ve özneye veya onun o zamanki durumuyla sınırlı değildir.

Bu parçada yapılan ayırma göre aşağıdakilerden hangisi deney yargısıdır?

- A) Masanın üzerinde bir bardak duruyor.
 B) Gözümde uçsuz bucaksız bir ova canlanıyor.
 C) Şurada yeşil bir şey görüyorum.
 D) Çocuğunuzu çocuğuma çok benzetiyorum.
 E) Vakit çok çabuk geçiyor.

13. Monet, tüm doğa resimlerinin, yapıldığı yerde bitirilmesini savunuyordu. Bu düşünce, sadece alışkanlıkların değişmesini ve atölyedeki rahat ortamdan vazgeçilmesini gerektirmiyor, ister istemez yeni tekniklerin de ortaya çıkmasına neden oluyordu. Doğa veya konu sürekli olarak değişir; bulutlar güneşin önünü kapatır, rüzgâr sudaki yansımayı bozar. Doğanın kendine özgü bir anını yakalamayı ümit eden bir ressamın boyalarını karıştırıp istediği rengi bulmaya, hele eski ustaların yaptığı gibi kahverengi bir zemin üstüne tabakalar hâlinde sürmeye hiç vakti yoktur.

Buna göre, Monet’in düşünceleri aşağıdaki varlık anlayışlarından hangisiyle benzerlik gösterir?

- A) Var olmak algılanmış olmaktır, diyen Berkeley ile
 B) Her şey oluş hâlinindedir, diyen Herakleitos ile
 C) Düşünüyorum öyleyse varım, diyen Descartes ile
 D) Bu dünya benim tasarımımdır, diyen Schopenhauer ile
 E) Akli olan gerçektir, gerçek olan aklidir, diyen Hegel ile
14. Etik ilkeler ortaya atmak zor değildir, çünkü ilke olarak genellikle karşı çıkılmaz onlara. Hoşgörüden, adaletten ya da iyi yüreklilikten yana olduğunu söyleyen bir kişiye kimse kaşlarını çatmaz. Çok az insan hayatta yol gösterici ilkeler olarak bağnazlığı, nefreti veya despotluğu açıktan savunur. İlkelerle ilgili sorun, geçerlilikleri konusunda fikir birliğine varmaktan çok, bu ilkeler çatıştığında bir tür hiyerarşi veya öncelik sırası oluşturmaktan kaynaklanır.

Bu parçadaki etik ilkelerin çatışması durumu ahlak felsefesinin aşağıdaki hangi temel sorunsalı ile ilişkilidir?

- A) Doğru eylemin ne olduğu
 B) İyi ve kötünün ne olduğu
 C) Ahlaki eylemin amacının ne olduğu
 D) Özgürlüğün olup olmadığı
 E) Evrensel bir ahlak yasasının olup olmadığı